

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

TAITEEN EDISTÄMISKESKUS

Helsinki 14.2.2014

Dnro TKT 3/040/2014

Viite lausuntopyyntöne 10.1.2014 OKM 85/040/2012

Asia Lausunto lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Taiteen edistämiskeskus on tutustunut esitykseen, kuullut asiassa 6.2.2014 asiantuntijana taideneuvostoa, ja toteaa asiasta lausuntonaan seuraavaa:

Taiteen edistämiskeskus pitää kannatettavana esityksen perustavoitetta tuottaa tietoja, taitoja ja ilmaisua yhteen liittävää ja jäsentävää opetusta, joka lisää oppiaineiden välistä yhteistyötä. Taide- ja taitoaineiden tuottamaa osaamista tuodaan hyvin esiin, kun tavoitteena on, että oppilaan itsensä ilmaisemisen taito ja kyky kokea ja tuottaa taiteellisia elämyksiä kehittyä lukion aikana. Näiden tavoitteiden saavuttaminen jää kuitenkin muutaman kurssin varaan kapealla taideaineiden valikoimalla.

Esityksessä todettu yhteistyön helpottaminen muiden koulutuksen järjestäjien kanssa luo positiivisia mahdollisuuksia. Tulevaisuudessa lukiot voisivat hyödyntää ja syventää yhteistyötä muun muassa taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa. Valtakunnalliset suositukset siitä, että musiikin taiteen perusopetuksen opinnot voitaisiin lukea hyväksi osana lukio-opintoja on laadittu jo yli kymmenen vuotta sitten (Koulujen Musiikinopettajat ry ja Suomen musiikkioppilaitosten liitto Opetushallituksen myötävaikutuksella), mutta ne ovat käytössä yhä harvoissa kouluissa. Vastaavat suositukset tulisi laatia myös muille taiteenaloille, joissa annetaan taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetusliiton vuonna 2010 tekemän kyselyn mukaan kyselyyn vastanneista taiteen perusopetuksen oppilaitoksista yli 70 % oli halukkaita tiivistämään yhteistyötä lukioiden kanssa.

Eheyttävät taideopinnot ovat positiivinen lisä, ja niiden avulla voidaan toteuttaa oppiaineiden välistä yhteistyötä. Eheyttävät opinnot edellyttävät kuitenkin opettajilta erityistä osaamista. Esityksestä ei käy ilmi mistä aineista eheyttävät opinnot koostuisivat ja miten niitä opetettaisiin. Opettajakoulutuksen ja opettajien täydennyskoulutuksen tulisi tukea taide- ja taitoaineiden ja eheyttävien opintojen opetusta. Opettajien työpareina työskentelevien taiteilijoiden määrää voisi lisätä erityisesti muiden kuin taideaineiden tunneilla tai eheyttävien taideaineiden opetuksessa.

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Promotion Centre Finland

Lukion tulisi antaa valmiudet jatko-opintoihin. Taito- ja taideaineiden vähäinen pakollisten opintojen määrä ei luo edellytyksiä tälle, sillä valinnaisten kurssien maksimimäärän pystyy tarjoamaan vain harva koulu. Valinnaisuuden suuri määrä aiheuttaa vuosittaista vaihtelua, jolloin kelpoisen opettajan löytäminen satunnaiseen opetustyöhön on vaikeaa erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Lukion taideaineiden valikoima on suppea painottuen musiikkiin ja kuvataiteisiin. Esitykset A ja B ovat taideaineiden osalta samat. Opiskelija voi suorittaa lukion oppimäärän opiskelemalla vain yhtä taideainetta. Vaihtoehto C tuo edes kahden taideaineen opetusta jokaisen oppilaan kurssivalikoimaan.

Työryhmän ehdotukset ottavat hyvin huomioon lukion opiskelijoiden opiskeluvalmiuksiin ja -motivaatioon liittyvän erot. Ehdotukset mahdollistavat lähtökohdiltaan ja tavoitteiltaan erilaisten opiskelijoiden rakentaa joustavia opintopolkuja. Ehdotukset toimivat parhaiten riittävän suurissa kouluissa, jotka ovat myös opetustarjonnassaan verkostoituneet muiden lukiokoulutuksen ja koulutusmuotojen järjestäjiin ja toimivat yhteistyössä alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Myös verkottumista taidelaitosten kanssa taito- ja taideaineiden opetuksessa tulisi entistä enemmän hyödyntää.

Uudistukset edellyttävät myös oppimisympäristön uudistamista opetuksessa ja oppimisessa, opetusmenetelmien monipuolistamista mm. hyödyntämällä digitaalisia mahdollisuuksia ja kansainvälistä vuorovaikutusta.

Kulttuuristen merkitysten ja sisältöjen tuntemuksella ja luovan toiminnan valmiuksien kehittämisellä on ajassamme ja lähitulevaisuudessa entistä suurempi merkitys. Sisältöjen tuottamisen ja jakelun mahdollisuudet kansainvälisissä ympäristöissä vaikuttavat lähes rajattomilta; monipuolisella ja korkeatasoisella taito- ja taideaineiden opetuksella voidaan osaltaan vastata myös näihin haasteisiin.

Taiteen tukemisen päällikkö

Esa Rantanen

Erityisasiantuntija

Viivi Seirala